

Atidžiai perskaityk tekstą ir atlik užduotis.

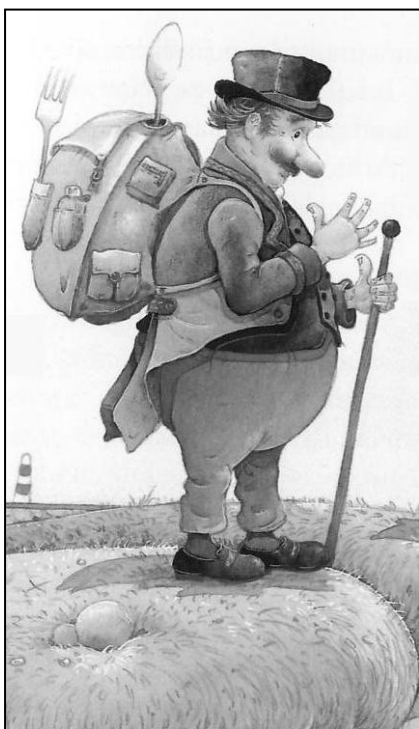
Nuo neatmenamų laikų apie Tinginėlių kaimą sklendo gausybė legendų ir padavimų. Esą ten saldaus midaus upės teka, o vaniliniai ir šokoladiniai ledai auga tiesiog ant medžių. Dar pasakojama, kad tuose Tinginėliuose niekam nereikia nieko dirbti, nes braškės, melionai, skaniausi batonai, olandiški sūriai, kepti šokoladiniai grybukai ten ir taip visuose patvoriuose želia it kokios piktžolės. Reikia tik netingėti juos nusiskinti ir suvalgyti.

O saugo tą paslaptinę šalį baisūs šunys, pririšti prie būdų, išpuoštų karštai rūkytomis dešrelėmis.

Ir dar kalbama, esą tuose Tinginėliuose ir žmonės, ir šunys, ir žuvys, ir katės šneka ta pačia tinginių liaudies kalba. Bet šie gandai tikriausiai nėra gryna teisybė, nes Tinginėlių kaimo gyventojai yra be galo dideli tinginiai ir nemėgsta be reikalo aušinti burnos. Susišneka jie dažniausiai vien tik akimis. Jeigu sumirksi vieną kartą, tai tinginių kalba reiškia – „aš labai tingiu“. Jei du kartus, tai reiškia – „aš tingiu dar labiau“. O jei nemirksi iš viso – „atleiskite, šiuo metu aš tingiu net mirksėti“.

Seneliai savo išdykusiems anūkamams apie tuos Tinginėlius amžinai sekdamo, o kai kur ir dabar tebeseka visokiausias pasakas. Esą katinai tuose Tinginėliuose užauga maždaug iki pusės žmogaus dydžio. Ir vaikštinėja jie po gimtąjį kaimą grėsmingai murkdami, iki ausų apsiginklavę šakutėmis ir šaukštais. Prisiklausę pasakų apie šią nuostabią šalį, vos paūgėję vaikaičiai veržte veržėsi į gūdžiąsias girias. Vieni naršė jas su treniruotais šunimis, išmokytais užuosti pyragų bei rūkytų dešrelių kvapą. Kiti skraidė virš miškų galingais malūnsparniais, tačiau niekas niekaip to Tinginėlių kaimo, kvepiančio pyragais ir rūkytomis dešrelėmis, surasti negalėjo.

Tikriausiai tą slaptinę kaimą netrukus visi ir būtų pamiršę, tačiau vieną gražią rudens dieną tuose miškuose atsitiko šis tas labai keista ir paslaptinga.

Tą dieną Tinginių apylinkėse grybavo toks be galo išsiblaškęs grybautojas, vardu Albinas Baravykas. Jis buvo apsimovęs ryškiomis oranžinėmis kelnėmis, mat visi namiškiai puikiai žinojo, kad Albinas yra truputėlį žioplus ir miške dažnokai pasiklysta. O šitaip aprengtą jį bus lengviau surasti – oranžinės kelnės juk iš tolo šviečia!

Temo... Ir štai Albinas, beieškodamas toje klaidžioje girioje baravykų, eilinį kartą pasiklydo. Ir namo – nei tą vakarą, nei vėliau – nebesugrįžo.

Artimieji ieškojo Albino metus, kitus, policija spausdino jo nuotraukas visuose laikraščiuose, kabinėjo pamiškėse jo oranžinių kelnų iškarpas, tačiau nelaimingas pražuvėlis dingo kaip į vandenį.

Ir tik po kokių dešimties metų, kai visi giminės Albiną jau bepamirštą buvo, vieną vakarą prapuolenis netikėtai sugrįžo. Tyliai ant pirštų galų įslinko pro duris ir krito lovon, net batų nenusiavęs. Namiškiai puolė

klausti, gal reikia kokios pagalbos, tačiau nelaimingasis Albinas tik dūsavo graudžiai ir nieko nesakė.

Artimieji pirko ir nešė jam krūvas skaniausių pyragų bei ledų, tačiau vargšas ligonis, visa tai pamatęs, tik lindo raudodamas po lova ir šaukė:

– Ne ne, tik ne tai... Man geriau darbo kokio nors duokit, maldauju, pasigailėkit, duokit darbo...

Giminės labai nustebo, nes iki prapuolimo Albinui net mažiausio darbelio pasiūlyti negalėdavai. Jis tik drybsodavo ištisas dienas lovoje, šlemšdavo ledus ir žiopsodavo televizorių...

Pagal knygą: Landsbergis V. V. Tinginių pasakos. Vilnius: Nieko rimto, 2006.

Klausimai ir užduotys

1.1. Parašyk bent tris dalykus, kokie stebuklai vyksta Tinginėlių kaime.

(1 taškas)

1.2. Parašyk, ką reiškia posakis *želia it kokios piktžolės*.

(1 taškas)

1.3. Kas yra bendra tarp žmonių ir gyvūnų Tinginėlių kaime?

(1 taškas)

1.4. Tinginėlių kaimo katinai:

- A** puošia būdas karštai rūkytomis dešrelėmis;
- B** skraido virš miškų su galingais malūnsparniais;
- C** vaikštinėja apsiginklavę šakutėmis ir šaukštais;
- D** patvoriuose sodina keptus šokoladinius grybukus.

(1 taškas)

1.5. Kuriuo metų laiku vyksta veiksmas? Atsakydamas į klausimą, naudokis ta teksto dalimi, kurioje aprašyta Albino Baravyko istorija.

- A Pavasarį.
- B Vasarą.
- C Rudenį.
- D Žiemą.

(1 taškas)

1.6. Kada Albinas pasiklydo miške?

- A Ryte.
- B Dieną.
- C Vakare.
- D Naktį.

(1 taškas)

1.7. Išvardink visus būdus, kaip policija ieškojo Albino.

(1 taškas)

1.8. Rask tekste ir nurašyk **bent tris** Albino Baravyko apibūdinimus.

(1 taškas)

1.9. Paaiškink posakio *dingo kaip į vandenį* reikšmę.

(1 taškas)

1.10. Kuri veiksmų grandinė teisingai nusako Albino Baravyko istoriją?

- A Grybavo → spausdino → pasiklydo → sugrižo.
- B Grybavo → naršė → sekė → sugrižo.
- C Grybavo → ieškojo → rado → sugrižo.
- D Grybavo → pasiklydo → dingo → sugrižo.

(1 taškas)

Atidžiai perskaityk dar vieną tekstą ir atlik užduotis.

Įsivaizduok, kad vieną dieną Tinginėlių kaimo gyventojams labai pabodo nieko neveikti, todėl jie nutarė išmokti dirbti. Pirmiausia šio kaimo žmonės nusprendė pasigaminti valgyti ir ėmė skaityti šiuos receptus:

1 receptas.**Melionų ir braškių gėrimas**
(6 asmenims)

Gėrimui pasigaminti reikės šių produktų:

- 0,5 l braškių (gali būti šaldytos)
- 0,5 meliono
- 1,5 l limonado arba citrinų gėrimo (arba 0,5 l apelsinų sulčių ir 1 l limonado)
- ledo gabaliukų

Dideles braškes perpjauk per pusę arba į keturias dalis, meliono minkštimą išskobk šaukštu. Paruoštus vaisius sudėk į didesnę dubenį, supilk limonadą ir sultis, sumesk ledo gabaliukus. Patiek nedelsiant.

Toks gėrimas puikiai atgaivina karštą vasaros dieną, tačiau jis tinkamas ir kitais metų laikais. Vietoj braškių gali naudoti kitas uogas ar vaisius.

2 receptas.

Pyragėliai su dešrelėmis
(8 asmenims)

Pyragėliams pasigaminti reikės:

- 500 g šaldytos sluoksniuotos tešlos lapelių
- 1 kg mažų dešrelių
- 1 kiaušinio
- pomidorų padažo

1. Tešlos lapelius išimk iš šaldytuvo ir palauk 1–2 valandas, kad suminkštėtų.
2. Atšilusius tešlos lapelius supjaustyk į tris dalis, ant kiekvienos dalies uždėk po mažą dešrelę. Susuk dešreles į tešlą ir gautus suktinukus pabadyk šakute.
3. Sudėk suktinukus į skardą, išklotą kepimo popieriumi, aptepk juos išplaktu kiaušiniu (jei nori gražiai apkepusių pyragėlių) ir kepk apie 20 minučių gerai (iki 200 °C) įkaitintoje orkaitėje.
4. Patiek su pomidorų padažu.

Pagal knygą: Mažasis virėjas. Vilnius: Ekspres leidyba, 2006.

Klausimai ir užduotys

2.1. Kokia gėrimo gaminimo eiga? Vadovaudamasis pirmu receptu, sunumeruok teiginius pagal darbų seką.

- Paruošti vaisiai sudedami į didesnę dubenį.
- Sumetami ledo gabaliukai.
- Meliono minkštimas išskobiamas šaukštu.
- Didelės braškės perpjaunamos per pusę arba į keturias dalis.
- Supilamas limonadas ir sultys.

(1 taškas)

2.2. Keliems asmenims ruošiamas melionų ir braškių gėrimas pagal pateiktą receptą?

(1 taškas)

2.3. Namuose yra kiaušinių ir dešrelių. Kokių dar produktų reikėtų, norint pasigaminti pyragėlius su dešrelėmis pagal antrąjį receptą?

- A** Šaldytos sluoksniuotos tešlos lapelių ir dešrelių.
- B** Šaldytos sluoksniuotos tešlos lapelių ir kiaušinių.
- C** Šaldytos sluoksniuotos tešlos lapelių ir pomidorų padažo.
- D** Šaldytos sluoksniuotos tešlos lapelių ir meliono.

(1 taškas)

2.4. Parašyk, kodėl tešlą iš šaldytuvo reikia išimti anksčiau, negu gaminami pyragėliai.

(1 taškas)

2.5. Parašyk, kodėl pyragėlius reikia aptepti išplaktu kiaušiniu.

(1 taškas)

2.6. Remdamasis pirmuoju tekstu, parašyk, kur Tinginėlių kaimo gyventojai galėtų įsigyti melionų ir braškių, reikalingų gėrimui pasigaminti.

(1 taškas)

Atidžiai perskaityk dar vieną tekstą ir atlik užduotis.**Pasaka apie tinginius**

Toks ten buvo kunigaikštis ar kas, – ir jis paskelbė, kad visi tinginiai pas jį sueitų: vaišinsias visus, gerai užlaikysias. Tai tų tinginių pradėję rinktis! Jau begalės prisirinko. Tokią palapinę jiems padarė, vasaros laikas mat buvo. Jie voliojas ant šiaudų, o čia jiems valgyt duoda gerai. Ir vis dar naujų ateina, vis dar naujų ateina. Jau tiek daug, kad kunigaikštis negali jų išmaitinti. Ėmė ir suprastino maistą – jau prasčiau duoda valgyt. Kai prasčiau duoda, dauguma išsiskirstė:

– Prastai valgyt duoda – ko mes čia būsim? Truputį padirbi – ir pavalgai gerai...

Dar daugiau suprastino – dar daugiau išėjo. Taip vis prastino... Ir jau galų gale pasiliko tik trys tinginiai. Trys pasiliko. Sako kunigaikštis:

– Jums čia per didelė patalpa.

Tokią mažytę patalpą padarė, kad tik trys tilptų. Ir visai prastai duoda valgyt. Vis tiek jie būna. Galiausiai jiems pranešė, kad jau šiandakt jų pastogė degs – sako:

– Jūs bėkit!

– Tai kas? Tegų dega. Kad ir degs, o aš tai neisiu.

– Ir aš neisiu.

Ir visi trys nusprendė neit. Ir pastogė degė – ir jie sudegė.

Pagal knygą: Stebuklingas žodis. Lietuvių liaudies pasakos. Kaunas: Šviesa, 1985.

Klausimai ir užduotys

3.1. Koku metu laiku vyksta veiksmas?

(1 taškas)

3.2. Parašyk du dalykus, ko nesitikėjo kunigaikštis.

(1 taškas)

3.3. Parašyk, kiek šioje pasakoje buvo tikrųjų tinginių. Kodėl taip manai?

(1 taškas)

3.4. Parašyk, kokia šios pasakos pagrindinė mintis.

(1 taškas)

3.5. Žemiau pateikta informacija iš skirtingų tekstų. Kokiame tekste yra šie sakiniai? Sujunk linijomis.

Tinginėlių kaimas

Patiek nedelsiant.

Pasaka apie tinginius

Reikia tik netingėti juos nusiskinti ir suvalgyti.

Receptas „Melionų ir braškių gėrimas“

Čia jiems valgyt duoda gerai.

(1 taškas)

3.6. Pažymėk **du dalykus**, kurie tinka abiem pasakoms.

- Veikėjai susikalba akimis.
- Veikėjams nereikia rūpintis maistu.
- Maistas patvoriuose želia.
- Veikėjai gyvena palapinėje.
- Veikėjai yra tinginiai.

(1 taškas)